

Tervise Arengu Instituut
Eesti Uimastiseire Keskus

**Narkomaaniaravi andmekogu
2010-2011. aastate aruanne**

Tallinn 2012

Sisukord

Kokkuvõte	4
1. Narkomaaniaravi andmekogu üldandmestik.....	6
2. Ravi läbiviimine	8
3. Narkootikumid	12
4. Sotsiaal-majanduslikud näitajad	17
5. Riskikäitumine	20
Kasutatud kirjandus.....	23
LISA1. Narkomaaniaravi andmekogu taust	24
LISA 2. Lisatabelid 2010-2011 aasta Narkomaaniaravi andmekogu andmetest	26

LISA 2 Tabelite loetelu

Tabel 1. Ravi alustamise ja lõpetamise teatiste jagunemine vanuse ja soo järgi 2010-2011

Tabel 2. Ravialuste jagunemine soo ja vanuse järgi 2010-2011

Tabel 3. Ravi lõpetamise põhjused vanuse ja soo järgi 2010-2011

Tabel 4. Esmaste ja korduvalt ravil viibinute jagunemine vanuse ja soo järgi 2010-2011

Tabel 5. Määratud ravi soo vanuse ja soo lõikes 2010-2011

Tabel 6. Ravile pöördunutele määratud diagnoosid vanuse ja soo järgi 2010-2011

Tabel 7. Peamine tarvitav sõltuvusaine vanuse ja soo lõikes 2010-2011

Tabel 8. Põhiuimasti esmakordselt tarvitamise vanus sugude lõikes 2010-2011

Tabel 9. Süstimisharjumus vanusrühmas sugude lõikes 2010-2011

Tabel 10. Ühissüstla kasutamine vanusgruppides sugude lõikes 2010-2011

Tabel 11. Esmakordselt uimasti süstimise vanus sugude lõikes 2010-2011

Kokkuvõte

Narkomaaniaravi andmekogu üldandmestik

- 2010. aastal kanti andmekogusse rekordiliselt 1157 teatist, 2011. aastal NARIS töö 1,5 kuulise katkestuse tõttu vaid 864 teatist;
- Mõlemal vaatlusaastal esitas andmekogusse enim teatise OÜ Elulootus.

Ravi läbiviimine

- 2010 aastal 72% ja 2011 aastal 65% ravialustest oli viibinud narkomaaniaravil ka varasemalt;
- Mõlemal vaatlusaastal sai ambulatoorset ravi üle 90% ravile pöördunutes;
- 2010. aastal sai kõigist ravile pöördunudest 76% asendusravi, 2011. aastal 77%;
- Mõlemal vaatlusaastal oli 92% ravile pöördunudest pandud diagnoosiks F11 „opioidide tarvitamisest tingitud käitumis- ja psüühikahäired“.

Sõltuvusained

- Enamik ravile pöördunudid (2010. aastal 84% ja 2011. aastal 77%) kasutas peamise narkootikumina fenanüüli või 3-metüülfentanüüli;
- Metadooni, kui illegaalset narkootikumi kasutas mõlemal aastal 9 inimest;
- Peamist narkootikumi kasutas süstides 2010. aasta andmetel 85% ja 2011. aasta andmetel 79% ravile pöördunudest.

Sotsiaal-majanduslikud näitajad

- Ravile pöördujate keskmine vanus mõlemal aastal oli 29 eluaastat;
- 2009. ja 2010. aastal üle 80% ravile pöördunudest olid vene rahvusest;
- 2010. aastal elas Tallinnas ja Harjumaal 62% ravile pöördunudest ja 2011. aastal 64%, Ida-Virumaal elas vastavalt 34 ja 31%, ülejäänud ravialused olid pärit teistest maakondadest;
- 2010 aastal oli töötuid ravialustanute seas 58%, kuid 2011 aastal 50%;
- Mõlema aasta andmetel üle 50% ravile pöördujatest olid põhiharidusega.

Riskikäitumine

- Oma sõnade kohaselt ei olnud mitte kunagi narkootikumi süstides tarvitanud 2010. aastal 6,6% ravile pöördunutest ja 2011. aastal 10,3% ravile pöördunutest;
- Ühist süstalt teiste sõtlastega oli kasutanud mõlemal vaatlusaastal ligi 60% ravile pöördunutest, sealjuures naiste hulgas oli ühissüstla kasutajate protsent kõrgem.

Ravi lõpetamine

- Peamine ravi lõpetamise põhjus mõlemal vaatlusaastal oli ravile mitte-ilmumine;
- Tervenemine oli ravi lõpetamise põhjuseks märgitud 2010 aastal 4,3% ja 2011 aastal 1,8% ravi lõpetanutest.

1. Narkomaaniaravi andmekogu üldandmestik

Nelja narkomaaniaravi andmekogu töö-aasta jooksul on andmekogusse saadetud üle 3800 teatise, neist 2/3 olid ravi alustamise teatised ja 1/3 ravi lõpetamise omad.

2010. aastal saadeti andmekogusse 905 teatist meeste (neist 514 ravi alustamise ja 391 ravi lõpetamise teatised) ning 252 teatist naiste (151 ravi alustamise ja 101 ravi lõpetamise teatised) kohta (lisa 2 tabel 1). 2011. aastal saadeti andmekogusse 633 teatist meeste (neist 398 ravi alustamise ja 235 ravi lõpetamise teatised) ning 231 teatist naiste (134 ravi alustamise ja 97 ravi lõpetamise teatised) kohta (lisa 2 tabel 1).

Narkomaaniaravi alustanute keskmine vanus oli nii 2010. kui 2011. aastal ligi 29 eluaastat, sealjuures ravile pöördunud naiste keskmine vanus oli meeste omast 3 aastat väiksem. Noorim ravile pöörduja 2010. aastal oli 13 aastane ja vanim 54 aastane, 2011. aastal oli noorim 10 aastane ja vanim 56 aastane (lisa 2 tabel 2).

2011. aastal toimus narkomaaniaravi andmekogu töös ligi poolteist kuud kestnud katkestus. Töö katkestus oli seotud probleemidega narkomaaniaravi andmekogu infosüsteemis (NARIS), mille tõttu polnud andmeesitajatel võimalik andmekogusse siseneda ega teatise saata. Selle katkestuse tulemuseks on andmekogusse jõudnud teatiste arvu vähenemine umbes 100 teatise võrra võrreldes eelnenud aastatega.

Narkomaaniaravi andmekogusse esitas andmeid nii 2010. kui 2011. aastal 13 ravikeskust. Enim teatise saabus mõlemal aastal OÜ Elulootusest. Alates 2009. aastast on andmeid saatnud ka 3 vanglat, 2011. aastal lisandus neile neljas, Tallinna vangla (tabel 1).

Tabel 1. Narkomaaniaravi andmekogusse andmeid esitanud tervishoiuteenuse pakkujad saadetud teatiste lõikes, 2010-2011

	Ravi alustamise teatised				Ravi lõpetamise teatised			
	2010		2011		2010		2011	
	N	%	N	%	N	%	N	%
OÜ Elulootus	243	36,5	144	27,1	217	44,1	125	37,7
OÜ Corrigo	105	15,8	106	19,9	123	25,0	89	26,8
AS Wismari Haigla	110	16,5	84	15,8	87	17,7	74	22,3
SA Narva Haigla	46	6,9	0	0,0	3	0,6	5	1,5
AS Lääne-Tallinna Keskhaigla	10	1,5	49	9,2	16	3,3	13	3,9
SA Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskus	31	4,7	29	5,5	25	5,1	3	0,9
Viru Vangla	57	8,6	7	1,3	1	0,2	3	0,9
OÜ Aasa Kliinik	23	3,5	9	1,7	10	2,0	1	0,3
SA Tallinna Lastehaigla	13	2,0	33	6,2	0	0,0	0	0,0
Tartu Vangla	8	1,2	6	1,1	8	1,6	1	0,3
Merimetsa Nakkuskeskus	14	2,1	0	0,0	1	0,2	0	0,0
OÜ Sõltuvuste Ravikeskus	1	0,2	32	6,0	0	0,0	4	1,2
Murru Vangla	4	0,6	14	2,6	1	0,2	14	4,2
Tallinna Vangla	0	0,0	19	3,6	0	0,0	0	0,0
Kokku	665	100,0	532	100,0	492	100,0	332	100,0

Vaadates andmekogusse saadetud teatiste kvaliteeti, võib öelda, et andmeesitajad on oma töös korrektsed ja põhjalikud. Topelt sisestatud teatise on registrisse saabunud aastas kümnekond. Tähevigade ja tekstiväljade parandamise vajadus 2011. aastal vähenes võrreldes varasemate aastatega ning pisivigade tõttu ükski teatis kasutuskõlbmatuks ei osutunud.

Peamiseks ravi lõpetamise põhjuseks kahel vaatluse all oleval aastal oli ravi katkemine ravile mitteilmumise tõttu (vastavalt 2010. aastal 62,6% ja 2011. aastal 52,7). Ravi lõpetamise põhjuseks „tervenemine“ sai 2010. aastal 4,3% ravi lõpetanutest, kuid 2011 aastal vaid 1,8% ravi lõpetanutest. Võrreldes 2010. aastaga oli kasvanud nende arv, kel ravi lõpetamiseks oli märgitud „kinnipidamisasutusse sattumine“ (2010. aastal 9,8% ning 2011. aastal 16,3%). Kui 2010. aastal võis soolise erinevusena välja tuua selle, et meestel võrreldes naistega, esines ravi lõpetamise põhjusena sagedamini „kinnipidamisasutusse sattumine“ ja naistel võrreldes meestega „teise raviarsti juurde suunamine“, siis 2011. aastal oli 62% naistest märgitud ravi lõpetamise põhjuseks „ravile mitteilmumine“ samal ajal, kui meestel oli see põhjus välja toodud 49% ravi lõpetanutest. „Kinnipidamisasutusse sattumise“ sooline erisus meeste „kasuks“ oli säilinud ja 2011. aastal (tabel 2). Silmatorkavaid erisusi ravi lõpetamise põhjustes vanusgruppide lõikes välja tuua pole võimalik (lisa 2 tabel 3).

Tabel 2. Ravi lõpetamise põhjused soo järgi 2010-2011 aastal

	2010					
	Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Ravile mitteilmumine	240	61,4	68	67,3	308	62,6
Vastastikusel kokkuleppel tervenemiseta	37	9,5	6	5,9	43	8,7
Tervenemine	16	4,1	5	5,0	21	4,3
Suunati teise arsti juurde	16	4,1	8	7,9	24	4,9
Kinnipidamisasutusse sattumine	43	11,0	5	5,0	48	9,8
Muu	39	10,0	9	8,9	48	9,8
Kokku	391	79,5	101	20,5	492	100,0
	2011					
	Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Ravile mitteilmumine	115	48,9	60	61,9	175	52,7
Vastastikusel kokkuleppel tervenemiseta	16	6,8	7	7,2	23	6,9
Tervenemine	4	1,7	2	2,1	6	1,8
Suunati teise arsti juurde	20	8,5	7	7,2	27	8,1
Kinnipidamisasutusse sattumine	47	20,0	7	7,2	54	16,3
Muu	33	14,0	14	14,4	47	14,2
Kokku	235	70,8	97	29,2	332	100,0

2. Ravi läbiviimine

2010. aastaga võrreldes oli 2011. aastal mõnevõrra langenud nende ravile pöördujate arv, kes väitsid, et on narkomaaniaravil viibinud ka kunagi varem (72%-lt 65%-le) ning mõnevõrra kasvanud oli nende arv, kes pöördusid ravile elus esmakordselt (27%lt 31%-le) (tabel 3). Ravialuste vanuselist jaotust vaadeldes, võib näha, et kahekümnenda eluaastani oli enamik ravilepöördujaid varasema narkomaaniaravi kogemusega ja väiksem osa korduvalt narkomaaniaravil. Võrreldes 2010. ja 2011. aastat näeme, et 2010. aastal oli alla 20 aastaste esmakordselt ravil olijate protsent väiksem, kui 2011. aastal, eriti hästi paistab see välja meessoos esindajate seas (100% 2011 aastal vs 57% 2010 aastal). Alates kahekümnendast eluaastast on aina suurem hulk ravile pöördujaid korduva narkoravi kogemusega, ning 25 aastaste ja vanemate seas üle 70% ravil korduvalt (lisa 2 tabel 4).

Tabel 3. Esmakordselt ja korduvalt ravile pöördujate sooline jaotus 2010-2011

	2010					
	Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Esmakordselt ravil	131	25,5	45	29,8	176	26,5
Varem ravitud	373	72,6	105	69,5	478	71,9
Vahesumma	504	100,0	150	100,0	654	98,4
Ei ole teada	10	2,0	1	0,7	11	1,7
Kokku	514	77,3	151	22,7	665	100,0
	2011					
	Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%
Esmakordselt ravil	120	30,2	43	32,1	163	30,6
Varem ravitud	258	64,8	87	64,9	345	64,9
Vahesumma	378	100,0	130	100,0	508	95,5
Ei ole teada	20	5,0	4	3,0	24	4,5
Kokku	398	74,8	134	25,2	532	100,0

Kõigi narkomaaniravile pöördunute seas oli 2011. aastal alaealisi (alla 18 aastased) 6,2%, mis on poole rohkem, kui 2010 aastal. Esmakordselt ravile pöördujate hulgas on alaealiste % aga kokkuvõttes veelgi suurem – 2009. aastal ligi 12% ja 2010. aastal 9% ning 2011 aastal 20,3%. 2010. aastal oli alaealisi esmakordselt ravile pöördujaid meeste seas 5,3% ja naiste seas 20%, 2011 aastal aga 17% meeste seas ja koguni 30% naiste seas. Noorim ravile pöörduja oli 2010. aastal 13 aastane, kuid 2011. aastal vaid 10ne. Alla 18-aastaste ravilepöördujate keskmiseks vanuseks oli 2010. aastal 15,7 eluaastat ja 2011. aastal 14,6 aastat. Kuigi alaealiste ravile pöördujate arv on mõnevõrra kasvanud on probleemseid alaealisi narkootikumitarvitajaid vähem, kui täisealisi, seetõttu ei paista nende arv ka üldkogumist välja. Siiski võib alaealiste väikest ravile pöördumiste arvu seostada ka probleemiga, et ravi alaealistele narkosõltuvusest vabanemiseks pakub Eestis vaid üks asutus – Tallinna Lastehaigla ning nende ravikohtade arv on väga piiratud.

Üle 18 aastaste ravile pöördujate keskmiseks vanuseks oli mõlemal aastal ümardatult 29 eluaastat ning esmakordselt ravi saajatel 2010. aastal 27,5 ja 2011. aastal 28,7 eluaastat. Siinkohal tuleb ära märkida see, et keskmine vanus nii kõigi kui esmakordselt ravile pöördujate seas erineb sooliselt – naiste keskmine vanus ravile pöördudes oli meeste omast mõlemal aastal väiksem (tabel 4).

Tabel 4. Ravile pöördujate vanuseline jaotus sugude lõikes, 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<18 (alaealised)	9	1,8	10	6,6	19	2,9	7	5,3	9	20,0	16	9,1
18< (täiskasvanud)	505	98,3	141	93,4	646	97,1	124	94,7	36	80,0	160	90,9
Kokku	514	77,3	151	22,7	665	100,0	131	74,4	45	25,6	176	100,0
Keskmine vanus (<18)	16,0	14,98-17,02	15,4	14,50-16,30	15,7	15,06-16,31	15,9	14,50-17,21	15,2	14,30-16,15	15,5	14,80-16,20
Keskmine vanus (18<)	29,5	29,16-29,89	27,1	26,41-27,68	29,0	28,67-29,32	28,0	26,94-29,11	25,4	23,75-27,14	27,4	26,51-28,37
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
<18 (alaealised)	20	5,0	13	9,7	33	6,2	20	16,7	13	30,2	33	20,3
18< (täiskasvanud)	378	95,0	121	90,3	499	93,8	100	83,3	30	69,8	130	79,8
Kokku	398	74,8	134	25,2	532	100,0	120	73,6	43	26,4	163	100,0
Keskmine vanus (<18)	14,4	13,47-15,23	14,9	14,02-15,83	14,6	13,96-15,19	14,4	13,47-15,23	14,9	14,02-15,83	14,6	13,96-15,19
Keskmine vanus (18<)	30,4	29,96-30,83	27,8	27,17-28,44	29,7	29,36-30,10	29,5	28,11-30,83	26,3	24,77-27,76	28,7	27,61-29,85

Üle 90% kõigist ravile pöördujatest sai mõlemal vaatlusaastal ambulatoorset ravi, esmaste ravile pöördujate seas oli aga 2011. aastal ambulatoorse ravi saajaid mõnevõrra vähem – 80% (2010 aastal 92,6%). Selline väike erinevus on tingitud sellest, et esmaste ravile pöördujate seas on rohkem alaealisi, kellele osutatakse enamasti statsionaarset ravi (tabel 5).

Enamik narkomaaniravile pöördunudest said nii 2010., kui 2011. aastal asendusravi, võõrutusravi sai 2010. aastal 9,8% ja 2011. aastal 11,7% kõigist ravile pöördujatest. Muid raviviise nagu mitte-medikamentoosne ravi ja sümptomite võõrutus rakendati 2010. aastal 14% ja 2011. aastal 12% ravialustest. Esimest korda elus ravile pöördujate seas oli võõrutusravi saajate % mõnevõrra kõrgem võrreldes kõigi ravi saajatega (tabel 6). Vaadeldes erinevate ravivõtete kasutamist vanusgruppides (lisa 2 tabel 5) võib näha, et kuni 15-aastaste patsientide ravis ravimitega võõrutus- ega asendusravi ei kasutata, nende ravi on üles ehitatud medikamentidevabale ravile.

Tabel 5. Ambulatoorse ja statsionaarse ravi saajate jagunemine ravistaatuse ja soo järgi 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ambulatoorne	509	99,0	142	94,0	651	97,9	127	97,0	36	80,0	163	92,6
Statsionaarne	5	1,0	9	6,0	14	2,1	4	3,1	9	20,0	13	7,4
Kokku	514	77,3	151	22,7	665	100,0	131	74,4	45	25,6	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ambulatoorne	378	95,0	121	90,3	499	93,8	100	83,3	30	69,8	130	79,8
Statsionaarne	20	5,0	13	9,7	33	6,2	20	16,7	13	30,2	33	20,3
Kokku	398	74,8	134	25,2	532	100,0	120	73,6	43	26,4	163	100,0

Tabel 6. Raviliik soo ja ravistaatuse järgi 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Asendusravi	380	73,9	124	82,1	504	75,8	89	67,9	32	71,1	121	68,8
Võõrutusravi	55	10,7	10	6,6	65	9,8	21	16,0	4	8,9	25	14,2
Muu	79	15,4	17	11,3	96	14,4	21	16,0	9	20,0	30	17,1
Kokku	514	77,3	151	22,7	665	100,0	131	74,4	45	25,6	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Asendusravi	300	75,4	107	79,9	407	76,5	78	65,0	26	60,5	104	63,8
Võõrutusravi	49	12,3	13	9,7	62	11,7	17	14,2	4	9,3	21	12,9
Muu	49	12,3	14	10,5	63	11,8	25	20,8	13	30,2	38	23,3
Kokku	398	74,8	134	25,2	532	100,0	120	73,6	43	26,4	163	100,0

Mõlemal vaatlusaastal sai 92% ravile pöördujatest diagnoosiks „Opioidide tarvitamisest tingitud käitumis ja psüühikahäire“ (F11), kuni 15 aastaste seas F11 diagnoosiga patsiente polnud, selles vanusrühmas oli ravile pöördumise põhjusteks „Kannabinooidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired“ (F13), „Muude stimulaatorite tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired“ (F15), „Lenduvate lahustite tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired“ (F18) või „Mitmete või muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired“ (F19) (lisa 2 tabel 6).

3. Narkootikumid

Peamiseks tarvitatavaks narkootikumiks oli ravile pöördunudel fentanüül/3-metüülfentanüül, seda tarvitas enne ravile pöördumist 2010. aasta andmetel 84% ravialustest ning 2011 aasta andmeil 77% ravile pöördunudest.

Heroiini tarvitas oma sõnade kohaselt 2010. aasta andmetel 5,7% ja 2011. aasta andmeil 10% ravile pöördunudest. Kokkuvõtvalt võib öelda, et põhiainena tarvitas opiaate üle 80% narkomaaniravile pöördunudest. Metadooni, kui illegaalselt saadud ravimi tarvitajaid oli nii 2010. kui 2011. aasta andmetel 9 isikut.

Amfetamiinisõltlasi kõigi ravile pöördujate hulgas oli väga vähe, Samuti on nende arv vähenenud esmakordselt ravile pöördujate seas, kus 2010. aastal oli neid 10,8% kuid 2011. aastal vaid 4,9% (tabel 7). Amfetamiinisõltlaste osakaal ravile pöördunute seas on väga väike kindlasti seetõttu, et Eestis ei ole endiselt saada spetsiifiliselt amfetamiinisõltuvusele suunatud raviteenuseid (1).

Tabel 7. Põhinarkootikum tarvitajad soo ja ravistaatuse järgi 2010-2011

	2010													
	Kõik ravile pöördujad							Esmakordselt ravile pöördujad						
	Mees		Naine		Ei ole teada*	Kokku		Mees		Naine		Kokku		
	n	%	n	%		n	%	n	%	n	%	n	%	
Heroiin	34	6,6	4	2,7	2	38	5,7	4	3,1	0	0,0	4	2,3	
Metadoon	6	1,2	3	2,0	0	9	1,4	2	1,5	1	2,2	3	1,7	
Fentanüül/TMF	426	82,9	133	88,1	8	559	84,1	104	79,4	37	82,2	141	80,1	
Kokaiin	0	0,0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
Amfetamiin	22	4,3	6	4,0	0	28	4,2	13	9,9	6	13,3	19	10,8	
Kanep	2	0,4	1	0,7	0	3	0,5	2	1,5	1	2,2	3	1,7	
Muu	24	4,7	4	2,7	1	28	4,2	6	4,6	0	0,0	6	3,4	
Kokku	514	100,0	151	100,0	11	665	100,0	131	100,0	45	100,0	176	100,0	
	2011													
	Kõik ravile pöördujad							Esmakordselt ravile pöördujad						
	Mees		Naine		Ei ole teada*	Kokku		Mees		Naine		Kokku		
	n	%	n	%		n	%	n	%	n	%	n	%	
Heroiin	36	9,1	18	13,4	1	54	10,2	7	5,8	3	7,0	10	6,1	
Metadoon	7	1,8	2	1,5	0	9	1,7	3	2,5	0	0,0	3	1,8	
Fentanüül/TMF	307	77,1	100	74,6	20	407	76,5	88	73,3	30	69,8	118	72,4	
Kokaiin	0	0,0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
Amfetamiin	8	2,0	5	3,7	1	13	2,4	4	3,3	4	9,3	8	4,9	
Kanep	22	5,5	6	4,5	2	28	5,3	14	11,7	5	11,6	19	11,7	
Muu	18	4,5	3	2,2	0	21	4,0	4	3,3	1	2,3	5	3,1	
Kokku	398	74,8	134	25,2	24	532	100,0	120	73,6	43	26,4	163	100,0	

* Pole teada näitab nende ravile pöördujate arvu, kelle puhul pole teada, kas isik on ravil esmakordselt või korduvalt.

Nii, nagu määratud diagnooside põhjal võis oletada, alla 15 aastaste ravialuste seas opiaadisõltlasi 2010.-2011. aastal ei olnud. Seevastu üle 90% 25-aastastest ja vanematest ravialustest tarvitas oma sõnade kohaselt peamise narkootikumina just opiaate (lisa 2 tabel 7).

Keskmine vanus põhinarkootikumi esmakordsel tarvitamisel oli 2010. aastal 21,5 eluaastat ja 2011. aastal 20,6 eluaastat, suuri soolisi erinevusi siin välja tuua pole võimalik. Põhinarkootikumi

esmakordne kasutamine jäi meestel 2010. aastal vanusevahemikku 10-46 eluaastat ja 2011. aastal vahemikku 10-50 eluaastat ning naistel 2010. aastal vanusevahemikku 11-41 eluaastat ja 2011. aastal 12-35 eluaastat. Kuna see tunnus registreeritakse ravile pöördunu ütluste järgi, siis võib sellistes tulemustes ka ebatäpsusi olla (lisa 2 tabel 8).

Enamik ravile pöördunutest kasutas oma peamist narkootikumi süstides (85% 2010. aastal ja 79% 2011 aastal). Oma põhinarkootikumi suitsetades või inhaleerides kasutajate hulk 2011. aastal oli aga võrreldes varasemate aastatega kasvanud – kui 2009 aastal oli neid 7,5% ja 2010 aastal 12,3%, siis 2011 aastal tarbis põhiuimastit süstides või inhaleerides koguni 19% ravialustest. Mingil muul moel tarbis põhinarkootikumi paar protsenti ravile pöördunutest. Esmakordselt ravile pöördujate hulgas oli peamise narkootikumi süstijaid mõnevõrra vähem – 2009. aasta andmetel süstis peamist narkootikumi 84%, 2010. aastal 78% ning 2011. aastal 70% ravile pöördujatest (tabel 8).

Igapäevaselt tarvitas oma põhiuimastit 2010. aastal 88% ja 2011. aastal 79% ravile pöördunutest, 2010. aastal 8,4% ja 2011. aastal 11,7% ravi alustanutest väitis, et tarvitas põhinarkootikumi vähemalt korra nädalas, kuid mitte iga päev, ning paar protsenti tarvitas oma sõnade kohaselt peamist narkootikumi harvem, kui korra nädalas (tabel 9).

Tabel 8. Peamise narkootikumi tarvitamise viis 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Süstimine	443	86,2	125	82,8	568	85,4	106	80,9	31	68,9	137	77,8
Suitsetamine/inhaleer	59	11,5	23	15,2	82	12,3	21	16,0	13	28,9	34	19,3
Suukaudu/joogina	6	1,2	2	1,3	8	1,2	3	2,3	1	2,2	4	2,3
Muu/pole teada	6	1,2	1	0,7	7	1,1	1	0,8	0	0,0	1	0,6
Kokku	514	100,0	151	100,0	665	100,0	131	100,0	45	100,0	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Süstimine	309	77,6	110	82,1	419	78,8	82	68,3	32	74,4	114	69,9
Suitsetamine/inhaleer	80	20,1	21	15,7	101	19,0	35	29,2	10	23,3	45	27,6
Suukaudu/joogina	8	2,0	3	2,2	11	2,1	3	2,5	1	2,3	4	2,5
Muu/pole teada	1	0,3	0	0,0	1	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kokku	398	100,0	134	100,0	532	100,0	120	100,0	43	100,0	163	100,0

Tabel 9. Peamise narkootikumi tarvitamise sagedus 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Harvem, kui kord nädalas	8	1,6	6	4,0	14	2,1	3	2,3	4	8,9	7	4,0
Vähemalt korra nädalas	47	9,1	9	6,0	56	8,4	14	10,7	4	8,9	18	10,2
Iga päev	449	87,4	133	88,1	582	87,5	114	87,0	37	82,2	151	85,8
Pole teada	10	2,0	3	2,0	13	2,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kokku	514	100,0	151	100,0	665	100,0	131	100,0	45	100,0	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Harvem, kui kord nädalas	17	4,3	7	5,2	24	4,5	9	7,5	6	14,0	15	9,2
Vähemalt korra nädalas	43	10,8	19	14,2	62	11,7	22	18,3	13	30,2	35	21,5
Iga päev	325	81,7	97	72,4	422	79,3	89	74,2	23	53,5	112	68,7
Pole teada	13	3,3	11	8,2	24	4,5	0	0,0	1	2,3	1	0,6
Kokku	398	100,0	134	100,0	532	100,0	120	100,0	43	100,0	163	100,0

Lisaks põhinarootikumile tarvitas ligi veerand ravialustest ka mingit teist sõltuvusainet. Enim põhinarootikumile lisaks kasutatavad ained olid amfetamiin ja fentanüül või 3-metüülfentanüül teistest enam tarvitati ka lisaks põhinarootikumile kanepit. Alkoholi tarvitas lisaks peamisele narkootikumile oma sõnadekohaselt 2010. aastal 7,8% ja 2011. aastal vaid 0,8% ravile pöördunutest (tabel 10). Siinkohal tuleb rõhutada, et kuna küsitud on teist enimkasutatavat sõltuvusainet ja iga ravialune saab nimetada vaid ühe sekundaarse sõltuvusaine, siis tõenäoliselt sellest tingitult on ka alkoholi ära märkinuid nii vähe.

Tabel 10. Sekundaarse sõltuvusaine tarvitajad soo ja ravistaatuse järgi 2010-2011

	2010													
	Kõik ravile pöördujad							Esmakordselt ravile pöördujad						
	Mees		Naine		Ei ole teada*	Kokku		Mees		Naine		Kokku		
	n	%	n	%		n	%	n	%	n	%	n	%	
Heroin	7	7,1	4	23,5	2	11	9,6	1	3,1	0	0,0	1	2,9	
Metadoon	8	8,2	0	0,0	0	8	7,0	1	3,1	0	0,0	1	2,9	
Fentanüül/TMF	15	15,3	2	11,8	2	17	14,8	2	6,3	0	0,0	2	5,7	
Kokaiin	1	1,0	1	5,9	0	2	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
Amfetamiin	38	38,8	6	35,3	2	44	38,3	19	59,4	1	33,3	20	57,1	
Kanep	18	18,4	2	11,8	2	20	17,4	6	18,8	1	33,3	7	20,0	
Alkohol	9	9,2	0	0,0	0	9	7,8	3	9,4	0	0,0	3	8,6	
Muu	2	2,0	2	11,8	1	4	3,5	0	0,0	1	33,3	1	2,9	
Kokku	98	85,2	17	14,8	9	115	100,0	32	91,4	3	8,6	35	100,0	
	2011													
	Kõik ravile pöördujad							Esmakordselt ravile pöördujad						
	Mees		Naine		Ei ole teada*	Kokku		Mees		Naine		Kokku		
	n	%	n	%		n	%	n	%	n	%	n	%	
Heroin	8	10,0	4	9,1	0	12	9,7	4	11,8	1	5,3	5	9,4	
Metadoon	0	0,0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
Fentanüül/TMF	14	17,5	8	18,2	2	22	17,7	4	11,8	1	5,3	5	9,4	
Kokaiin	0	0,0	0	0,0	0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	
Amfetamiin	37	46,3	24	54,6	0	61	49,2	16	47,1	12	63,2	28	52,8	
Kanep	13	16,3	3	6,8	0	16	12,9	7	20,6	3	15,8	10	18,9	
Alkohol	1	1,3	0	0,0	0	1	0,8	1	2,9	0	0,0	1	1,9	
Muu	7	8,8	5	11,4	1	12	9,7	2	5,9	2	10,5	4	7,6	
Kokku	80	64,5	44	35,5	3	124	100,0	34	64,2	19	35,8	53	100,0	

* Pole teada näitab nende ravile pöördujate arvu, kelle puhul pole teada, kas isik on ravil esmakordselt või korduvalt.

Kui 2010. aastal kasutasid Tallinnas elavatest ravile pöördujatest 97% opiaate, Ida-Virumaal elavatest 92% ja mujal Eestis elavatest 77% opiaate, siis 2011 aastal tarvitas Tallinnas elavatest ravialustest 89% opiaate, Ida-Virumaal elavatest 98% ja mujal Eestis elavatest 89% opiaate. Kahe aasta võrdluses oli kasvanud kanepi, kui põhiaine tarvitajate osakaal 0,2%-st 8%-le Tallinnas ja Harjumaal, muudes piirkondades taolist kanepi põhiuimastina kasutajate hulga suurenemist märgata ei olnud (tabel 11).

Tabel 11. Peamise sõltuvusaine tarvitamine elukohapiirkonna lõikes 2010-2011

	2010									
	Harjumaa/Tallinn		Ida-Virumaa		Muu		Pole tead		Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Opiaadid	403	97,1	209	91,7	17	77,3	0	0,0	629	94,6
Stimulandid	9	2,2	17	7,5	5	22,7	0	0,0	31	4,7
Lahustid	2	0,5	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,3
Kanep	1	0,2	2	0,9	0	0,0	0	0,0	3	0,5
Kokku	415	100,0	228	100,0	22	100,0	0	0,0	665	100,0
	2011									
	Harjumaa/Tallinn		Ida-Virumaa		Muu		Pole tead		Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Opiaadid	299	88,5	161	97,6	24	88,9	2	100,0	486	91,4
Stimulandid	9	2,7	3	1,8	1	3,7	0	0,0	13	2,4
Lahustid	3	0,9	0	0,0	2	7,4	0	0,0	5	0,9
Kanep	27	8,0	1	0,6	0	0,0	0	0,0	28	5,3
Kokku	338	100,0	165	100,0	27	100,0	2	100,0	532	100,0

4. Sotsiaal-majanduslikud näitajad

Nii 2010. kui 2011. aastal oli üle 80% ravile pöördujaist vene rahvusest, eestlasi oli ravile pöördujate seas mõlemal aastal 14%. Esmakordselt ravile pöördujate hulgas oli vene rahvuse esindajaid mõne protsendi võrra vähem ning eestlasi mõne protsendi võrra rohkem, kui kõigi ravile pöördujate seas. Sooliste erinevustena võib välja tuua, et 2011. aastal pöördus nii esmakordselt kui korduvalt ravile mõnevõrra vähem eesti soost naisi, kui eelnenud 2010. aastal (tabel 12).

Mõlemal andmekogumisaastal oli üle 50% ravile pöördunudest pärit Tallinnast ja üle 30% Ida-Virumaalt. Silma paistab ka see, et mõlemal vaatlusaastal oli naiste hulgas protsentuaalselt enam Tallinnlasi võrreldes meestega ning meeste hulgas rohkem Ida-Virulasi võrreldes naistega. Samasugune protsentuaalne erinevus säilib ka esmakordselt ravile pöördunute seas (tabel 13).

Tabel 12. Ravile pöördunute rahvus soo ja ravistaatuse järgi 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Eestlane	69	13,4	26	17,2	95	14,3	24	18,3	11	24,4	35	19,9
Venelane	422	82,1	121	80,1	543	81,7	99	75,6	33	73,3	132	75,0
Muu	23	4,5	4	2,7	27	4,1	8	6,1	1	2,2	9	5,1
Kokku	514	77,3	151	22,7	665	100,0	131	74,4	45	25,6	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Eestlane	63	15,8	13	9,7	76	14,3	23	19,2	8	18,6	31	19,0
Venelane	317	79,7	112	83,6	429	80,6	90	75,0	32	74,4	122	74,9
Muu	18	4,5	9	6,7	27	5,1	7	5,8	3	7,0	10	6,1
Kokku	398	74,8	134	25,2	532	100,0	120	73,6	43	26,4	163	100,0

Tabel 13. Ravile pöördunute elukoht soo ja ravistaatuse järgi 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Tallinn	270	52,5	111	73,5	381	57,3	85	64,9	40	88,9	125	71,0
Harjumaa	27	5,3	7	4,6	34	5,1	5	3,8	4	8,9	9	5,1
Ida-Virumaa	196	38,1	32	21,2	228	34,3	31	23,7	1	2,2	32	18,2
Muud Eesti piirkonnad	21	4,1	1	0,7	22	3,3	10	7,6	0	0,0	10	5,7
Vahesumma	514	100,0	151	100,0	665	100,0	131	100,0	45	100,0	176	100,0
Ei ole teada/puudu	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kokku	514	77,3	151	22,7	665	100,0	131	74,4	45	25,6	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Tallinn	193	48,5	90	67,2	283	53,2	70	58,3	28	65,1	98	60,1
Harjumaa	42	10,6	13	9,7	55	10,3	11	9,2	7	16,3	18	11,0
Ida-Virumaa	138	34,7	27	20,2	165	31,0	26	21,7	5	11,6	31	19,0
Muud Eesti piirkonnad	24	6,0	3	2,2	27	5,1	13	10,8	2	4,7	15	9,2
Vahesumma	397	99,7	133	99,2	530	99,6	120	100,0	42	97,7	162	99,4
Ei ole teada/puudu	1	0,3	1	0,8	2	0,4	0	0,0	1	2,3	1	0,6
Kokku	398	74,8	134	25,2	532	100,0	120	73,6	43	26,4	163	100,0

Nii 2010., kui 2011. aastal oli enamik ravile pöördujatest töötud, vaid 18,5% 2010. Ja 20% 2011 aastal olid hõivatud regulaarse tööga. Kinnipeetavaid oli ravile pöördujate seas 2010. aastal 1,8% ja 2011 aastal 6,8% (tabel 14).

Tabel 14. Ravile pöördunute tegevusala soo ja ravistaatuse lõikes 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Töötav (regulaarne töö)	101	19,7	22	14,6	123	18,5	26	19,9	9	20,0	35	19,9
Töötu	305	59,3	83	55,0	388	58,4	85	64,9	19	42,2	104	59,1
Õpilane/üliõpilane	17	3,3	16	10,6	33	5,0	10	7,6	11	24,4	21	11,9
Majanduslikult mitteaktiivne	79	15,4	28	18,5	107	16,1	6	4,6	6	13,3	12	6,8
Kinnipeetav	11	2,1	1	0,7	12	1,8	4	3,1	0	0,0	4	2,3
Muu	1	0,2	1	0,7	2	0,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kokku	514	77,3	151	22,7	665	100,0	131	74,4	45	25,6	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Töötav (regulaarne töö)	87	21,9	21	15,7	108	20,3	28	23,3	6	14,0	34	20,9
Töötu	191	48,0	73	54,5	264	49,6	59	49,2	22	51,2	81	49,7
Õpilane/üliõpilane	26	6,5	14	10,5	40	7,5	24	20,0	13	30,2	37	22,7
Majanduslikult mitteaktiivne	70	17,6	12	9,0	82	15,4	9	7,5	2	4,7	11	6,8
Kinnipeetav	23	5,8	13	9,7	36	6,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Muu	1	0,3	1	0,8	2	0,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kokku	398	74,8	134	25,2	532	100,0	120	73,6	43	26,4	163	100,0

Mõlemal vaatlusaastal oli veidi üle poole ravile pöördujatest põhiharidusega ja natuke alla poole keskharidusega. Oma sõnade kohaselt ei ole kunagi koolis käinud üks 2010. aastal ravile pöördunu. Olulisi soolisi erinevusi ravile pöördujate seas täheldada pole võimalik. Võrreldes kõigi ravile pöördujatega oli esmakordselt ravile pöördujate seas enam põhiharidusega inimesi ning vähem keskharidusega patsiente, see aga on seletatav tõsiasiaga, et alla 15 aastased patsiendid, kes kõik olid ravil esmakordselt, pole jõudnud veel oma vanuse tõttu keskkooli lõpetamiseni (tabel 15).

Tabel 15. Ravile pöördunute haridustase soo ja ravistaatuse lõikes 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei ole koolis käinud	1	0,2	0	0,0	1	0,2	1	0,8	0	0,0	1	0,6
Algharidus	17	3,3	1	0,7	18	2,7	5	3,8	0	0,0	5	2,8
Põhiharidus	254	49,4	89	58,9	343	51,6	70	53,4	33	73,3	103	58,5
Keskharidus	237	46,1	61	40,4	298	44,8	54	41,2	12	26,7	66	37,5
Kõrgharidus	4	0,8	0	0,0	4	0,6	1	0,8	0	0,0	1	0,6
Vahesumma	513	99,8	151	100,0	664	99,9	131	100,0	45	100,0	176	100,0
Ei ole teda/puudu	1	0,2	0	0,0	1	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kokku	514	77,3	151	22,7	665	100,0	131	74,4	45	25,6	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei ole koolis käinud	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Algharidus	18	4,5	5	3,7	23	4,3	10	8,3	2	4,7	12	7,4
Põhiharidus	204	51,3	63	47,0	267	50,2	63	52,5	28	65,1	91	55,8
Keskharidus	167	42,0	65	48,5	232	43,6	47	39,2	13	30,2	60	36,8
Kõrgharidus	3	0,8	1	0,8	4	0,8	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Vahesumma	392	98,5	134	100,0	526	98,9	120	100,0	43	100,0	163	100,0
Ei ole teda/puudu	6	1,5	0	0,0	6	1,1	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Kokku	398	74,8	134	25,2	532	100,0	120	73,6	43	26,4	163	100,0

* Põhihariduse alla käib muuhulgas ka alg-ja põhikooli baasil saadav kutseharidus, millega ei kaasne keskhariduse saamine

** keskhariduse alla kuulub muuhulgas ka kutseharidus keskhariduse baasil (ilma rakendusliku kõrghariduse tasemeta) ning kutseharidus põhikooli baasil, mis annab keskhariduse.

5. Riskikäitumine

2010. aastal veidi üle poole ning 2011. aastal natuke alla poole ravile pöördunutest oli viimasel 30 päeval tarvitanud sõltuvusaineid süstides. Vähemalt korra elus, kuid mitte viimasel aastal oli narkootikumide süstinud 2010. aastal 9,5% ja 2011. aastal 9,8% ravile pöördunutest. Neid, kes oma sõnade kohaselt ei olnud iialgi sõltuvusaineid süstinud oli 2010. aastal 6,6% ning 2011. aastal 10,3%. Esimest korda ravile pöördujate seas oli 2010. aastal neid, kes oma sõnutsi polnud kunagi sõltuvusaineid süstinud 13% ja 2011. aastal 22%. Seda saab taaskord selgitada sellega, et

esmakordselt ravile pöördunute seas on ka alaealised, kes pole veel süstitavaid sõltuvusaineid tarvitama hakata jõudnud. Viimase 30 päeva jooksul oli esmakordselt ravile pöördunutest sõltuvusainet süstinud 49% 2010. aastal ravialustest ning 39% 2011. aastal ravi alustanutest (tabel 16). Vaadates süstimisharjumust ja selle muutust vanusgruppides (lisa 2 tabel 9) näeme, et vanuse kasvades suureneb nende ravile pöördujate arv, kes on viimase 30 päeva jooksul narkootikume süstinud ning kahaneb olematuks nende arv, kes pole sõltuvusaineid kunagi süstinud. Taas sugude lõikes mingeid vanuselisi erinevusi välja tuua pole võimalik.

Tabel 16. Ravile pöördunute süstimisharjumus sugude lõikes 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei ole kunagi süstinud	33	6,4	11	7,3	44	6,6	14	10,7	10	22,2	24	13,6
Vähemalt korra elus, kuid mitte viimasel aastal	53	10,3	10	6,6	63	9,5	8	6,1	2	4,4	10	5,7
Jah, viimasel aastal, kuid mitte viimasel 30 päeval	136	26,5	38	25,2	174	26,2	44	33,6	10	22,2	54	30,7
Jah, viimasel 30 päeval	273	53,1	89	58,9	362	54,4	64	48,9	23	51,1	87	49,4
Pole teada	19	3,7	3	2,0	22	3,3	1	0,8	0	0,0	1	0,6
Kokku	514	100,0	151	100,0	665	100,0	131	100,0	45	100,0	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei ole kunagi süstinud	40	10,1	15	11,2	55	10,3	28	23,3	8	18,6	36	22,1
Vähemalt korra elus, kuid mitte viimasel aastal	44	11,1	8	6,0	52	9,8	9	7,5	1	2,3	10	6,1
Jah, viimasel aastal, kuid mitte viimasel 30 päeval	111	27,9	62	46,3	173	32,5	33	27,5	19	44,2	52	31,9
Jah, viimasel 30 päeval	192	48,2	41	30,6	233	43,8	50	41,7	14	32,6	64	39,3
Pole teada	11	2,8	8	6,0	19	3,6	0	0,0	1	2,3	1	0,6
Kokku	398	100,0	134	100,0	532	100,0	120	100,0	43	100,0	163	100,0

Neid, kes väitsid, et pole iialgi jaganud süstalt teiste narkomaanidega oli mõlemal vaatlusaastal üle 30%, esmaste ravile pöördujate seas oli see protsent veelgi kõrgem ulatudes 2010. aastal 43% ja 2011. aastal 47%-ni. Siiski üle poole ravile pöördunutest (kaasa arvatud esimest korda ravile pöördujad) väitis, et on ühist süstalt kasutanud (tabel 17). Nii nagu vanuse kasvades kahaneb nende hulk, kes pole kunagi süstinud, kahaneb vanusega ka nende arv, kes pole kunagi süstalt jaganud. Soolise erinevusena võib välja tuua selle, et kui 15-19 aastastest meessoos esindajatest ei olnud 2011. aastal ühist süstalt kasutanud 87% selles vanusrühmas ravile pöördunutest, siis naiste

puhul oli see protsent vaid 42%. Samuti oli selles soo- ja vanusgrupis naiste protsent, kes kasutas jätkuvalt ühissüstalt suurem, kui samaealiste meeste seas (lisa 2 tabel 10).

Tabel 17. Ravile pöördunute ühise süstla jagamise harjumus soo ja ravistaatuse alusel 2010-2011

	2010											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei ole ühissüstalt kasutanud	169	32,9	45	29,8	214	32,2	57	43,5	19	42,2	76	43,2
On, kuid mitte viimasel 30 päeval	300	58,4	87	57,6	387	58,2	66	50,4	19	42,2	85	48,3
jah, kasutab ühist süstalt	8	1,6	6	4,0	14	2,1	5	3,8	4	8,9	9	5,1
Ei ole teada	37	7,2	13	8,6	50	7,5	3	2,3	3	6,7	6	3,4
Kokku	514	100,0	151	100,0	665	100,0	131	100,0	45	100,0	176	100,0
	2011											
	Kõik ravile pöördujad						Esmakordselt ravile pöördujad					
	Mees		Naine		Kokku		Mees		Naine		Kokku	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Ei ole ühissüstalt kasutanud	146	36,7	42	31,3	188	35,3	58	48,3	18	41,9	76	46,6
On, kuid mitte viimasel 30 päeval	201	50,5	66	49,3	267	50,2	46	38,3	19	44,2	65	39,9
jah, kasutab ühist süstalt	35	8,8	8	6,0	43	8,1	14	11,7	3	7,0	17	10,4
Ei ole teada	16	4,0	18	13,4	34	6,4	2	1,7	3	7,0	5	3,1
Kokku	398	100,0	134	100,0	532	100,0	120	100,0	43	100,0	163	100,0

Ravile pöördujate keskmine vanus esmakordselt sõltuvusaine süstimisel jäi 18,5 eluaasta piiridesse. Meeste ja naiste vahel erinevused puudusid. Noorim esmakordselt sõltuvusainet süstinu oli 2010. aastal 11 aastane ja 2011. aastal 9 aastane ning vanim esmakordne süstija oli mõlemal vaatlusaastal 40 aastane (lisa 2 tabel 11).

Kasutatud kirjandus

1. Talu A, Abel-Ollo K, Vorobjov S, Vals K, Teder P, Ahven A, Denissov G. 2011. aasta riiklik raport (2010. a andmed) EMCDDAle REITOXi riiklikult narkoteabekeskuselt. EESTI: uus areng, suundumused ja süvainformatsioon valitud teemadel. Tallinn, 2011.
2. Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete seaduse ja sellega seonduvate seaduste muutmise seadus. RT I 2005, 24, 180. <https://www.riigiteataja.ee/akt/895473> (vaadatud 25.08.2012).
3. Narkomaaniaravi andmekogu asutamine ja andmekogu pidamise põhimäärus. RT I 2006, 52, 391. <https://www.riigiteataja.ee/akt/12754176> (vaadatud 28.08.2012).

LISA1. Narkomaaniaravi andmekogu taust

Riiklik register Narkomaaniaravi Andmekogu alustas oma tööd raviteatiste kogumisega 2008. aasta 01. jaanuaril. Alus sellele andmekogule pandi juba 2005. aastal, kui riigikogus võeti vastu Narkootiliste ja psühhotroopsete ainete seaduse ja sellega seonduvate seaduse muutmise seadus (2). Eelnimetatud seaduse §11' paneb aluse riiklikule registrile, sätestab tema eesmärgi, andmete esitajate ringi ning kirjeldab millisel kujul andmekogu peetakse. Andmekogu täpsem kirjeldus, andmekoosseis ja andmete kogumise kord pandi paika 2006 aastal Vabariigi Valitsuse kinnitatud Narkomaaniaravi andmekogu asutamise ja andmekogu pidamise põhimäärusega (3).

Seaduses on kirjas, et narkomaaniaravi andmekogu asutamise ja pidamise eesmärgiks on narkomaaniaravile pöördunud isikute andmete töötlemine, mis on vajalik narkomaania esinemise analüüsimiseks ja sellealaste tervishoiuteenuste korraldamiseks, narkomaania preventsoonimeetmete kavandamiseks ja nende tõhususe hindamiseks ning narkomaaniaravi statistika korraldamiseks.

Kõigi nende ülesannete täitmiseks kogutakse ravile pöördunute kohta järgmisi andmeid:

- 1) **sotsiaal-demograafilisi andmeid** nagu sugu, sünniaeg (kuu täpsusega), vanus, rahvus, kodakondsus, elamisviis, kooselu uimastikasutajaga, eluaseme tüüp, elukoht, tegevusala, kõrgeim lõpetatud haridustase;
- 2) **raviandmeid** nagu diagnoos RHK-10 järgi (andmekogusse kogutakse andmed isikute kohta, kellele raviarst on pannud põhidiagnoosikoodiks F11-F16, F18-F19 koodi), kaasuv psühhiaatriline diagnoos, ravile pöördumise kuupäev, kavandatav ravi kestus, määratud ravi, määratud ravimid, ravi liik, ravile pöördumise soovitaja, varem saadud narkomaaniaravi, vanus esimest korda narkomaaniaravile pöördumisel;
- 3) **Andmed sõltuvusainete tarvitamise kohta** nagu põhiuimasti nimetus, selle tarvitamise viis ja sagedus, vanus põhiuimasti esmakordsel tarbimisel, teisese uimasti nimetus, teisese uimasti tarbimise viis ja sagedus;
- 4) **Andmed ravialuse riskiva tervisekäitumise kohta** nagu andmed sõltuvusaine süstimise fakti ja sageduse kohta, vanus uimasti esmakordsel süstimisel, ühissüstla kasutamine, ühise süstlanõela kasutamine;
- 5) **Ravi osutanud asutuse ja raviarsti andmeid.**

Nii nagu seadus sätestab on narkomaaniaravi andmekogu anonüümne. Andmekogusse ei koguta isikut üheselt identifitseerida võimaldavaid andmeid, nagu ravialuse nimi, isikukood, täpne sünniaeg või täpne kodune aadress, kuid andmekogusse kogutakse iga ravile pöörduja kohta loodud unikaalne numbriline kood. Selle koodi moodustab arvutiprogramm patsiendi isikukoodist unikaalse tagasipööratamatu matemaatilise valemi põhjal, sealjuures patsiendi isikukoodi arvuti ei säilita mingil kujul. Tänu sellele koodile on võimalik jälgida, kuidas ravi töötab ja kui sageli pöörduakse aja möödudes tagasi ravile ning vältida topeltteatiste registrisse sattumist.

Andmeid peavad Narkomaaniaravi andmekogusse esitama kõik Eestis psühhiaatria tegevusluba omavad tervishoiuteenuse pakkujad, kui nende poole pöördub patsient sõltuvusprobleemiga (välja arvatud alkoholi ja tubakasõltuvus) ja sooviga sellest vabaneda. Selleks täidab raviarst narkomaaniaravi andmekogu jaoks loodud programmis (NARIS) elektroonse ravi alustamise teatise. Ravi lõpetamise teatise saadab raviarst patsiendi kohta, kui patsiendile oli määratud üle 3 kuu pikkune ravi ja see ravi lõppes tervenemisega või katkestati mingitel muudel põhjustel.

Narkomaaniaravi andmekogu andmeid esitatakse igal aastal „Narkomaaniaravi andmekogu aastaaruandena“ siinsetele andmete vajajatele kasutamiseks ning Eesti Uimastiseirekeskuse grandilepingu alusel Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seire Keskusele (EMCDDA) igaaastase statistilise ülevaate raames. Narkomaaniaravi andmekogu andmeid on vastava taotluse esitamisel Sotsiaalministeeriumile, kui andmekogu vastutavale töötlejale, võimalik kasutada ka teadustöök.

LISA 2. Lisatabelid 2010-2011 aasta Narkomaaniaravi andmekogu andmetest

Tabel 1. Ravi alustamise ja lõpetamise teatiste jagunemine vanuse ja soo järgi 2010-2011

	Mehed															
	2010															
	10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40		Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ravi alustamise teatised	1	0,2	23	4,5	64	12,5	202	39,3	148	28,8	55	10,7	21	4,1	514	56,8
Ravi lõpetamise teatised	0	0,0	7	1,8	40	10,2	158	40,4	125	32,0	41	10,5	20	5,1	391	43,2
Kokku	1	0,1	30	3,3	104	11,5	360	39,8	273	30,2	96	10,6	41	4,5	905	100,0
	2011															
Ravi alustamise teatised	9	2,3	15	3,8	35	8,8	137	34,4	136	34,2	49	12,3	17	4,3	398	62,9
Ravi lõpetamise teatised	0	0,0	1	0,4	21	8,9	83	35,3	92	39,2	25	10,6	13	5,5	235	37,1
Kokku	9	1,4	16	2,5	56	8,9	220	34,8	228	36,0	74	11,7	30	4,7	633	100,0
	Naised															
	2010															
Ravi alustamise teatised	3	2,0	14	9,3	35	23,2	64	42,4	26	17,2	7	4,6	2	1,3	151	59,9
Ravi lõpetamise teatised	0	0,0	5	5,0	20	19,8	50	49,5	18	17,8	5	5,0	3	3,0	101	40,1
Kokku	3	1,2	19	7,5	55	21,8	114	45,2	44	17,5	12	4,8	5	2,0	252	100,0
	2011															
Ravi alustamise teatised	4	3,0	12	9,0	23	17,2	60	44,8	27	20,2	5	3,7	3	2,2	134	58,0
Ravi lõpetamise teatised	0	0,0	2	2,1	20	20,6	44	45,4	22	22,7	7	7,2	2	2,1	97	42,0
Kokku	4	1,7	14	6,1	43	18,6	104	45,0	49	21,2	12	5,2	5	2,2	231	100,0

Kokku																
2010																
Ravi alustamise teatised	4	0,6	37	5,6	99	14,9	266	40,0	174	26,2	62	9,3	23	3,5	665	57,5
Ravi lõpetamise teatised	0	0,0	12	2,4	60	12,2	208	42,3	143	29,1	46	9,4	23	4,7	492	42,5
Kokku	4	0,4	49	4,2	159	13,7	474	41,0	317	27,4	108	9,3	46	4,0	1157	100,0
2011																
Ravi alustamise teatised	13	2,4	27	5,1	58	10,8	198	37,0	164	30,7	55	10,3	20	3,7	535	61,7
Ravi lõpetamise teatised	0	0,0	3	0,9	41	12,4	127	38,3	114	34,3	32	9,6	15	4,5	332	38,3
Kokku	13	1,5	30	3,5	99	11,4	325	37,5	278	32,1	87	10,0	35	4,0	867	100,0

Tabel 2. Ravialuste jagunemine soo ja vanuse järgi 2010-2011

	2010														Keskmine	95% UV	Noorim	Vanim		
	10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40						Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%					N	%
Mehed	1	0,2	23	4,5	64	12,5	202	39,3	148	28,8	55	10,7	21	4,1	514	77,3	29,08	28,58-29,58	13	54
Naised	3	2,0	14	9,3	35	23,2	64	42,4	26	17,2	7	4,6	2	1,3	151	22,7	26,09	25,19-26,99	14	50
Kokku	4	0,6	37	5,6	99	14,9	266	40,0	174	26,2	62	9,3	23	3,5	665	100,0	28,4	27,95-28,84	13	54
2011																				
Mehed	9	2,3	15	3,8	35	8,8	137	34,4	136	34,2	49	12,3	17	4,3	398	74,8	29,52	28,89-30,15	10	56
Naised	4	3,0	12	9,0	23	17,2	60	44,8	27	20,2	5	3,7	3	2,2	134	25,2	26,39	25,40-27,37	12	45
Kokku	13	2,4	27	5,1	58	10,9	197	37,0	163	30,6	54	10,2	20	3,8	532	100,0	28,76	28,21-29,30	10	56

Tabel 3. Ravi lõpetamise põhjused vanuse ja soo järgi 2010-2011

	2010													
	Mehed													
	15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40		Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ravi katkestati ravile mitteilmumise tõttu	3	42,9	25	62,5	99	62,7	71	56,8	27	65,9	15	75,0	240	61,4
Ravi katkestati patsiendist mitteolenevatel põhjustel	0	0,0	1	2,5	3	1,9	7	5,6	1	2,4	0	0,0	12	3,1
Ravi lõpetati vastastikusel kokkuleppel tervenemiseta	1	14,3	8	20,0	17	10,8	8	6,4	3	7,3	0	0,0	37	9,5
Tervenemine	1	14,3	2	5,0	6	3,8	5	4,0	1	2,4	1	5,0	16	4,1
Kinnipidamisasutusse sattumine	2	28,6	3	7,5	15	9,5	15	12,0	6	14,6	2	10,0	43	11,0
Muu	0	0,0	1	2,5	18	11,4	19	15,2	3	7,3	2	10,0	43	11,0
Kokku	7	100,0	40	100,0	158	100,0	125	100,0	41	100,0	20	100,0	391	100,0
	Naised													
Ravi katkestati ravile mitteilmumise tõttu	5	100,0	16	80,0	29	58,0	13	72,2	3	60,0	2	66,7	68	67,3
Ravi katkestati patsiendist mitteolenevatel põhjustel	0	0,0	2	10,0	2	4,0	0	0,0	1	20,0	0	0,0	5	5,0
Ravi lõpetati vastastikusel kokkuleppel tervenemiseta	0	0,0	1	5,0	5	10,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	5,9
Tervenemine	0	0,0	0	0,0	2	4,0	2	11,1	1	20,0	0	0,0	5	5,0
Kinnipidamisasutusse sattumine	0	0,0	1	5,0	4	8,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	5,0
Muu	0	0,0	0	0,0	8	16,0	3	16,7	0	0,0	1	33,3	12	11,9
Kokku	5	100,0	20	100,0	50	100,0	18	100,0	5	100,0	3	100,0	101	100,0
	Kokku													
Ravi katkestati ravile mitteilmumise tõttu	8	66,7	41	68,3	128	61,5	84	58,7	30	65,2	17	73,9	308	62,6
Ravi katkestati patsiendist mitteolenevatel põhjustel	0	0,0	3	5,0	5	2,4	7	4,9	2	4,4	0	0,0	17	3,5
Ravi lõpetati vastastikusel kokkuleppel tervenemiseta	1	8,3	9	15,0	22	10,6	8	5,6	3	6,5	0	0,0	43	8,7
Tervenemine	1	8,3	2	3,3	8	3,9	7	4,9	2	4,4	1	4,4	21	4,3
Kinnipidamisasutusse sattumine	2	16,7	4	6,7	19	9,1	15	10,5	6	13,0	2	8,7	48	9,8
Muu	0	0,0	1	1,7	26	12,5	22	15,4	3	6,5	3	13,0	55	11,2
Kokku	12	100,0	60	100,0	208	100,0	143	100,0	46	100,0	23	100,0	492	100,0

2011														
Mehed														
Ravi katkestati ravile mitteamumise tõttu	1	100,0	16	76,2	41	49,4	42	45,7	11	44,0	4	30,8	115	48,9
Ravi katkestati patsiendist mitteamonevatel põhjustel	0	0,0	1	4,8	2	2,4	0	0,0	1	4,0	1	7,7	5	2,1
Ravi lõpetati vastastikusel kokkuleppel tervenemiseta	0	0,0	1	4,8	5	6,0	8	8,7	1	4,0	1	7,7	16	6,8
Tervenemine	0	0,0	0	0,0	1	1,2	2	2,2	1	4,0	0	0,0	4	1,7
Kinnipidamisasutusse sattumine	0	0,0	2	9,5	14	16,9	20	21,7	6	24,0	5	38,5	47	20,0
Muu	0	0,0	1	4,8	20	24,1	20	21,7	5	20,0	2	15,4	48	20,4
Kokku	1	100,0	21	100,0	83	100,0	92	100,0	25	100,0	13	100,0	235	100,0
Naised														
Ravi katkestati ravile mitteamumise tõttu	2	100,0	12	60,0	28	63,6	13	59,1	3	42,9	2	100,0	60	61,9
Ravi katkestati patsiendist mitteamonevatel põhjustel	0	0,0	0	0,0	1	2,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,0
Ravi lõpetati vastastikusel kokkuleppel tervenemiseta	0	0,0	1	5,0	5	11,4	0	0,0	1	14,3	0	0,0	7	7,2
Tervenemine	0	0,0	0	0,0	1	2,3	0	0,0	1	14,3	0	0,0	2	2,1
Kinnipidamisasutusse sattumine	0	0,0	2	10,0	2	4,6	3	13,6	0	0,0	0	0,0	7	7,2
Muu	0	0,0	5	25,0	7	15,9	6	27,3	2	28,6	0	0,0	20	20,6
Kokku	2	100,0	20	100,0	44	100,0	22	100,0	7	100,0	2	100,0	97	100,0
Kokku														
Ravi katkestati ravile mitteamumise tõttu	3	100,0	28	68,3	69	54,3	55	48,3	14	43,8	6	40,0	175	52,7
Ravi katkestati patsiendist mitteamonevatel põhjustel	0	0,0	1	2,4	3	2,4	0	0,0	1	3,1	1	6,7	6	1,8
Ravi lõpetati vastastikusel kokkuleppel tervenemiseta	0	0,0	2	4,9	10	7,9	8	7,0	2	6,3	1	6,7	23	6,9
Tervenemine	0	0,0	0	0,0	2	1,6	2	1,8	2	6,3	0	0,0	6	1,8
Kinnipidamisasutusse sattumine	0	0,0	4	9,8	16	12,6	23	20,2	6	18,8	5	33,3	54	16,3
Muu	0	0,0	6	14,6	27	21,3	26	22,8	7	21,9	2	13,3	68	20,5
Kokku	3	100,0	41	100,0	127	100,0	114	100,0	32	100,0	15	100,0	332	100,0

Tabel 4. Esmaste ja korduvalt ravil viibinute jagunemine vanuse ja soo järgi 2010-2011

	2010															
	Mehed															
	10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40		Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Esmakordselt ravil	1	100,0	13	56,5	31	48,4	39	19,3	28	18,9	13	23,6	6	28,6	131	25,5
Korduvalt ravil	0	0,0	10	43,5	32	50,0	159	78,7	115	77,7	42	76,4	15	71,4	373	72,6
Pole teada	0	0,0	0	0,0	1	1,6	4	2,0	5	3,4	0	0,0	0	0,0	10	2,0
Kokku	1	100,0	23	100,0	64	100,0	202	100,0	148	100,0	55	100,0	21	100,0	514	100,0
	Naised															
Esmakordselt ravil	3	100,0	10	71,4	13	37,1	10	15,6	8	30,8	1	14,3	0	0,0	45	29,8
Korduvalt ravil	0	0,0	4	28,6	21	60,0	54	84,4	18	69,2	6	85,7	2	100,0	105	69,5
Pole teada	0	0,0	0	0,0	1	2,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,7
Kokku	3	100,0	14	100,0	35	100,0	64	100,0	26	100,0	7	100,0	2	100,0	151	100,0
	Kokku															
Esmakordselt ravil	4	100,0	23	62,2	44	44,4	49	18,4	36	20,7	14	22,6	6	26,1	176	26,5
Korduvalt ravil	0	0,0	14	37,8	53	53,5	213	80,1	133	76,4	48	77,4	17	73,9	478	71,9
Pole teada	0	0,0	0	0,0	2	2,0	4	1,5	5	2,9	0	0,0	0	0,0	11	1,7
Kokku	4	100,0	37	100,0	99	100,0	266	100,0	174	100,0	62	100,0	23	100,0	665	100,0

	2011															
	Mehed															
Esmakordselt ravil	9	100,0	15	100,0	15	42,9	34	24,8	31	22,8	11	22,5	5	29,4	120	30,2
Korduvalt ravil	0	0,0	0	0,0	20	57,1	92	67,2	100	73,5	34	69,4	12	70,6	258	64,8
Pole teada	0	0,0	0	0,0	0	0,0	11	8,0	5	3,7	4	8,2	0	0,0	20	5,0
Kokku	9	100,0	15	100,0	35	100,0	137	100,0	136	100,0	49	100,0	17	100,0	398	100,0
	Naised															
Esmakordselt ravil	4	100,0	11	91,7	7	30,4	14	23,3	6	22,2	1	20,0	0	0,0	43	32,1
Korduvalt ravil	0	0,0	1	8,3	15	65,2	44	73,3	20	74,1	4	80,0	3	100,0	87	64,9
Pole teada	0	0,0	0	0,0	1	4,4	2	3,3	1	3,7	0	0,0	0	0,0	4	3,0
Kokku	4	100,0	12	100,0	23	100,0	60	100,0	27	100,0	5	100,0	3	100,0	134	100,0
	Kokku															
Esmakordselt ravil	13	100,0	26	96,3	22	37,9	48	24,4	37	22,7	12	22,2	5	25,0	163	30,6
Korduvalt ravil	0	0,0	1	3,7	35	60,3	136	69,0	120	73,6	38	70,4	15	75,0	345	64,9
Pole teada	0	0,0	0	0,0	1	1,7	13	6,6	6	3,7	4	7,4	0	0,0	24	4,5
Kokku	13	100,0	27	100,0	58	100,0	197	100,0	163	100,0	54	100,0	20	100,0	532	100,0

Tabel 5. Määratud ravi soo vanuse ja soo lõikes 2010-2011

	2010															
	Mehed															
	10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40		Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Asendusravi	0	0,0	4	17,4	35	54,7	156	77,2	119	80,4	50	90,9	16	76,2	380	73,9
Võõrutusravi	0	0,0	16	69,6	16	25,0	11	5,5	7	4,7	2	3,6	3	14,3	55	10,7
Muu	1	100,0	3	13,0	13	20,3	35	17,3	22	14,9	3	5,5	2	9,5	79	15,4
Kokku	1	100,0	23	100,0	64	100,0	202	100,0	148	100,0	55	100,0	21	100,0	514	100,0
	Naised															
Asendusravi	0	0,0	6	42,9	31	88,6	54	84,4	25	96,2	6	85,7	2	100,0	124	82,1
Võõrutusravi	0	0,0	2	14,3	3	8,6	4	6,3	1	3,9	0	0,0	0	0,0	10	6,6
Muu	3	100,0	6	42,9	1	2,9	6	9,4	0	0,0	1	14,3	0	0,0	17	11,3
Kokku	3	100,0	14	100,0	35	100,0	64	100,0	26	100,0	7	100,0	2	100,0	151	100,0
	Kokku															
Asendusravi	0	0,0	10	27,0	66		210	79,0	144	82,8	56	90,3	18	78,3	504	75,8
Võõrutusravi	0	0,0	18	48,7	19	19,2	15	5,6	8	4,6	2	3,2	3	13,0	65	9,8
Muu	4	100,0	9	24,3	14	14,1	41	15,4	22	12,6	4	6,5	2	8,7	96	14,4
Kokku	4	100,0	37	100,0	99	100,0	266	100,0	174	100,0	62	100,0	23	100,0	665	100,0

2011																
Mehed																
Asendusravi	0	0,0	4	26,7	26	74,3	103	75,2	112	82,4	40	81,6	15	88,2	300	75,4
Võõrutusravi	0	0,0	0	0,0	6	17,1	19	13,9	15	11,0	7	14,3	2	11,8	49	12,3
Muu	9	100,0	11	73,3	3	8,6	15	11,0	9	6,6	2	4,1	0	0,0	49	12,3
Kokku	9	100,0	15	100,0	35	100,0	137	100,0	136	100,0	49	100,0	17	100,0	398	100,0
Naised																
Asendusravi	0	0,0	3	25,0	18	78,3	54	90,0	24	88,9	5	100,0	3	100,0	107	79,9
Võõrutusravi	0	0,0	0	0,0	5	21,7	6	10,0	2	7,4	0	0,0	0	0,0	13	9,7
Muu	4	100,0	9	75,0	0	0,0	0	0,0	1	3,7	0	0,0	0	0,0	14	10,5
Kokku	4	100,0	12	100,0	23	100,0	60	100,0	27	100,0	5	100,0	3	100,0	134	100,0
Kokku																
Asendusravi	0	0,0	7	25,9	44	75,9	157	79,7	136	83,4	45	83,3	18	90,0	407	76,5
Võõrutusravi	0	0,0	0	0,0	11	19,0	25	12,7	17	10,4	7	13,0	2	10,0	62	11,7
Muu	13	100,0	20	74,1	3	5,2	15	7,6	10	6,1	2	3,7	0	0,0	63	11,8
Kokku	13	100,0	27	100,0	58	100,0	197	100,0	163	100,0	54	100,0	20	100,0	532	100,0

Tabel 6. Ravile pöördunutele määratud diagnoosid vanuse ja soo järgi 2010-2011

	2010															
	Mehed															
	10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40		Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Opioidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumis-häired	0	0,0	12	52,2	56	87,5	192	95,1	139	93,9	54	98,2	19	90,5	472	91,8
Kannabinooidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	4,8	1	0,2
Muude stimulaatorite (k.a. kofeiin) tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	0	0,0	5	21,7	4	6,3	6	3,0	3	2,0	1	1,8	1	4,8	20	3,9
Lenduvate lahustite tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	100,0	1	4,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,4
Mitmete või muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	0	0,0	5	21,7	4	6,3	4	2,0	6	4,1	0	0,0	0	0,0	19	3,7
Kokku	1	100,0	23	100,0	64	100,0	202	100,0	148	100,0	55	100,0	21	100,0	514	100,0
	Naised															
Opioidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumis-häired	0	0,0	9	64,3	33	94,3	64	100,0	26	100,0	7	100,0	2	100,0	141	93,4
Muude stimulaatorite (k.a. kofeiin) tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	2	66,7	3	21,4	1	2,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	4,0
Lenduvate lahustite tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	0	0,0	0	0,0	1	2,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,7
Mitmete või muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	33,3	2	14,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	2,0
Kokku	3	100,0	14	100,0	35	100,0	64	100,0	26	100,0	7	100,0	2	100,0	151	100,0

	Kokku															
Opioidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumis-häired	0	0,0	21	56,8	89	89,9	256	96,2	165	94,8	61	98,4	21	91,3	613	92,2
Kannabinoidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1		1	0,2
Muude stimulaatorite (k.a. kofeiin) tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	2	50,0	8	21,6	5	5,1	6	2,3	3	1,7	1	1,6	1	4,4	26	3,9
Lenduvate lahustite tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	25,0	1	2,7	1	1,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	3	0,5
Mitmete või muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	25,0	7	18,9	4	4,0	4	1,5	6	3,5	0	0,0	0	0,0	22	3,3
Kokku	4	100,0	37	100,0	99	100,0	266	100,0	174	100,0	62	100,0	23	100,0	665	100,0
	2011															
	Mehed															
Opioidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumis-häired	0	0,0	5	33,3	35	100,0	134	97,8	132	97,1	48	98,0	17	100,0	371	93,2
Kannabinoidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	5	55,6	7	46,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	12	3,0
Muude stimulaatorite (k.a. kofeiin) tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	11,1	0	0,0	0	0,0	1	0,7	2	1,5	0	0,0	0	0,0	4	1,0
Lenduvate lahustite tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	3	33,3	1	6,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	1,0
Mitmete või muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	0	0,0	2	13,3	0	0,0	2	1,5	2	1,5	1	2,0	0	0,0	7	1,8
Kokku	9	100,0	15	100,0	35	100,0	137	100,0	136	100,0	49	100,0	17	100,0	398	100,0

	Naised															
Opioidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumis-häired	0	0,0	3	25,0	23	100,0	60	100,0	25	92,6	4	80,0	3	100,0	118	88,1
Kannabinoide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	2	50,0	2	16,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	3,0
Muude stimulaatorite (k.a. kofeiin) tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	0	0,0	5	41,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	3,7
Lenduvate lahustite tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	25,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,8
Mitmete või muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	25,0	2	16,7	0	0,0	0	0,0	2	7,4	1	20,0	0	0,0	6	4,5
Kokku	4	100,0	12	100,0	23	100,0	60	100,0	27	100,0	5	100,0	3	100,0	134	100,0
	Kokku															
Opioidide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumis-häired	0	0,0	8	29,6	58	100,0	195	98,5	158	96,3	53	96,4	20	100,0	492	92,0
Kannabinoide tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	7	53,9	9	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	16	3,0
Muude stimulaatorite (k.a. kofeiin) tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	7,7	5	18,5	0	0,0	1	0,5	2	1,2	0	0,0	0	0,0	9	1,7
Lenduvate lahustite tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	4	30,8	1	3,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	0,9
Mitmete või muude psühhoaktiivsete ainete tarvitamisest tingitud psüühika- ja käitumishäired	1	7,7	4	14,8	0	0,0	2	1,0	4	2,4	2	3,6	0	0,0	13	2,4
Kokku	13	100,0	27	100,0	58	100,0	198	100,0	164	100,0	55	100,0	20	100,0	535	100,0

Tabel 7. Peamine tarvitatav sõltuvusaine vanuse ja soo lõikes 2010-2011

	2010															
	Mehed															
	10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40		Kokku	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Opiaadid	0	0,0	14	60,9	58	90,6	196	97,0	145	98,0	54	98,2	19	90,5	486	94,6
Stimulandid	0	0,0	8	34,8	5	7,8	6	3,0	3	2,0	1	1,8	1	4,8	24	4,7
Lahustid	1	100,0	1	4,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,4
Kanep	0	0,0	0	0,0	1	1,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	4,8	2	0,4
Kokku	1	100,0	23	100,0	64	100,0	202	100,0	148	100,0	55	100,0	21	100,0	514	100,0
	Naised															
Opiaadid	0	0,0	10	71,4	34	97,1	64	100,0	26	100,0	7	100,0	2	100,0	143	94,7
Stimulandid	2	66,7	4	28,6	1	2,9	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	7	4,6
Kanep	1	33,3	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,7
Kokku	3	100,0	14	100,0	35	100,0	64	100,0	26	100,0	7	100,0	2	100,0	151	100,0
	Kokku															
Opiaadid	0	0,0	24	64,9	92	92,9	260	97,7	171	98,3	61	98,4	21	91,3	629	94,6
Stimulandid	2	50,0	12	32,4	6	6,1	6	2,3	3	1,7	1	1,6	1	4,4	31	4,7
Lahustid	1	25,0	1	2,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	2	0,3
Kanep	1	25,0	0	0,0	1	1,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	4,4	3	0,5
Kokku	4	100,0	37	100,0	99	100,0	266	100,0	174	100,0	62	100,0	23	100,0	665	100,0

	2011															
	Mehed															
Opiaadid	0	0,0	5	33,3	35	100,0	127	92,7	134	98,5	47	95,9	16	94,1	364	91,5
Stimulandid	1	11,1	1	6,7	0	0,0	3	2,2	1	0,7	2	4,1	0	0,0	8	2,0
Lahustid	3	33,3	1	6,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	4	1,0
Kanep	5	55,6	8	53,3	0	0,0	7	5,1	1	0,7	0	0,0	1	5,9	22	5,5
Kokku	9	100,0	15	100,0	35	100,0	137	100,0	136	100,0	49	100,0	17	100,0	398	100,0
	Naised															
Opiaadid	0	0,0	7	58,3	23	100,0	58	96,7	26	96,3	5	100,0	3	100,0	122	91,0
Stimulandid	0	0,0	3	25,0	0	0,0	1	1,7	1	3,7	0	0,0	0	0,0	5	3,7
Lahustid	1	25,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,8
Kanep	3	75,0	2	16,7	0	0,0	1	1,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	4,5
Kokku	4	100,0	12	100,0	23	100,0	60	100,0	27	100,0	5	100,0	3	100,0	134	100,0
	Kokku															
Opiaadid	0	0,0	12	44,4	58	100,0	185	93,9	160	98,2	52	96,3	19	95,0	486	91,4
Stimulandid	1	7,7	4	14,8	0	0,0	4	2,0	2	1,2	2	3,7	0	0,0	13	2,4
Lahustid	4	30,8	1	3,7	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	0,9
Kanep	8	61,5	10	37,0	0	0,0	8	4,1	1	0,6	0	0,0	1	5,0	28	5,3
Kokku	13	100,0	27	100,0	58	100,0	197	100,0	163	100,0	54	100,0	20	100,0	532	100,0

Tabel 8. Põhiuimasti esmakordselt tarvitamise vanus sugude lõikes 2010-2011

	2010																					
	5-9		10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle40		Kokku		Keskmine	95% UV	Noorim	Vanim
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
Mehed	0	0,0	28	5,5	159	30,9	178	34,6	85	16,5	45	8,8	14	2,7	5	1,0	514	77,3	21,89	21,39-22,40	10	46
Naised	0	0,0	10	6,6	67	44,4	48	31,8	20	13,3	4	2,7	1	0,7	1	0,7	151	22,7	20,11	19,32-20,90	11	41
Kokku	0	0,0	38	5,7	226	34,0	226	34,0	105	15,8	49	7,4	15	2,3	6	0,9	665	100,0	21,49	21,06-21,92	10	46
2011																						
Mehed	0	0,0	38	9,6	137	34,4	127	31,9	57	14,3	27	6,8	8	2,0	4	1,0	398	74,8	21,12	20,55-21,69	10	50
Naised	0	0,0	18	13,4	60	44,8	39	29,1	12	9,0	3	2,2	2	1,5	0	0,0	134	25,2	19,18	18,37-19,99	12	35
Kokku	0	0,0	56	10,5	197	37,0	166	31,2	69	13,0	30	5,6	10	1,9	4	0,8	532	100	20,63	20,15-21,11	10	50

Tabel 9. Süstimisharjumus vanusrühmas sugude lõikes 2010-2011

	2010															
	Mehed															
	10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40		Total	
	N	%	N	%			N	%	N	%	N	%			N	%
Ei ole kunagi süstinud	1	100,0	5	21,7	5	7,8	6	3,0	9	6,1	6	10,9	1	4,8	33	6,4
Jah, vähemalt korra elus	0	0,0	0	0,0	2	3,1	25	12,4	15	10,1	7	12,7	4	19,1	53	10,3
Jah, viimase aasta jooksul	0	0,0	10	43,5	18	28,1	52	25,7	39	26,4	12	21,8	5	23,8	136	26,5
Jah, viimasel 30 päeval	0	0,0	8	34,8	37	57,8	111	55,0	79	53,4	28	50,9	10	47,6	273	53,1
Ei ole teada	0	0,0	0	0,0	2	3,1	8	4,0	6	4,1	2	3,6	1	4,8	19	3,7
Kokku	1	100,0	23	100,0	64	100,0	202	100,0	148	100,0	55	100,0	21	100,0	514	100,0
	Naised															
Ei ole kunagi süstinud	2	66,7	3	21,4	2	5,7	1	1,6	3	11,5	0	0,0	0	0,0	11	7,3
Jah, vähemalt korra elus	0	0,0	1	7,1	2	5,7	4	6,3	2	7,7	1	14,3	0	0,0	10	6,6
Jah, viimase aasta jooksul	0	0,0	2	14,3	7	20,0	19	29,7	8	30,8	1	14,3	1	50,0	38	25,2
Jah, viimasel 30 päeval	1	33,3	8	57,1	24	68,6	39	60,9	12	46,2	4	57,1	1	50,0	89	58,9
Ei ole teada	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	1,6	1	3,9	1	14,3	0	0,0	3	2,0
Kokku	3	100,0	14	100,0	35	100,0	64	100,0	26	100,0	7	100,0	2	100,0	151	100,0
	Kokku															
Ei ole kunagi süstinud	3	75,0	8	21,6	7	7,1	7	2,6	12	6,9	6	9,7	1	4,4	44	6,6
Jah, vähemalt korra elus	0	0,0	1	2,7	4	4,0	29	10,9	17	9,8	8	12,9	4	17,4	63	9,5
Jah, viimase aasta jooksul	0	0,0	12	32,4	25	25,3	71	26,7	47	27,0	13	21,0	6	26,1	174	26,2
Jah, viimasel 30 päeval	1	25,0	16	43,2	61	61,6	150	56,4	91	52,3	32	51,6	11	47,8	362	54,4
Ei ole teada	0	0,0	0	0,0	2	2,0	9	3,4	7	4,0	3	4,8	1	4,4	22	3,3
Kokku	4	100,0	37	100,0	99	100,0	266	100,0	174	100,0	62	100,0	23	100,0	665	100,0

	2011															
	Mehed															
Ei ole kunagi s¸stinud	9	100,0	12	80,0	7	20,0	4	2,9	4	2,9	2	4,1	2	11,8	40	10,1
Jah, v¸hemalt korra elus	0	0,0	1	6,7	0	0,0	12	8,8	22	16,2	6	12,2	3	17,7	44	11,1
Jah, viimase aasta jooksul	0	0,0	0	0,0	10	28,6	38	27,7	32	23,5	20	40,8	11	64,7	111	27,9
Jah, viimasel 30 p¸eval	0	0,0	2	13,3	17	48,6	78	56,9	77	56,6	18	36,7	0	0,0	192	48,2
Ei ole teada	0	0,0	0	0,0	1	2,9	5	3,7	1	0,7	3	6,1	1	5,9	11	2,8
Kokku	9	100,0	15	100,0	35	100,0	137	100,0	136	100,0	49	100,0	17	100,0	398	100,0
	Naised															
Ei ole kunagi s¸stinud	3	75,0	4	33,3	3	13,0	4	6,7	1	3,7	0	0,0	0	0,0	15	11,2
Jah, v¸hemalt korra elus	0	0,0	0	0,0	1	4,4	5	8,3	1	3,7	1	20,0	0	0,0	8	6,0
Jah, viimase aasta jooksul	0	0,0	6	50,0	12	52,2	25	41,7	15	55,6	2	40,0	2	66,7	62	46,3
Jah, viimasel 30 p¸eval	0	0,0	2	16,7	5	21,7	22	36,7	10	37,0	2	40,0	0	0,0	41	30,6
Ei ole teada	1	25,0	0	0,0	2	8,7	4	6,7	0	0,0	0	0,0	1	33,3	8	6,0
Kokku	4	100,0	12	100,0	23	100,0	60	100,0	27	100,0	5	100,0	3	100,0	134	100,0
	Kokku															
Ei ole kunagi s¸stinud	12	92,3	16	59,3	10	17,2	8	4,1	5	3,1	2	3,7	2	10,0	55	10,3
Jah, v¸hemalt korra elus	0	0,0	1	3,7	1	1,7	17	8,6	23	14,1	7	13,0	3	15,0	52	9,8
Jah, viimase aasta jooksul	0	0,0	6	22,2	22	37,9	63	32,0	47	28,8	22	40,7	13	65,0	173	32,5
Jah, viimasel 30 p¸eval	0	0,0	4	14,8	22	37,9	100	50,8	87	53,4	20	37,0	0	0,0	233	43,8
Ei ole teada	1	7,7	0	0,0	3	5,2	9	4,6	1	0,6	3	5,6	2	10,0	19	3,6
Kokku	13	100,0	27	100,0	58	100,0	197	100,0	163	100,0	54	100,0	20	100,0	532	100,0

Tabel 10. Ühissüstla kasutamine vanusgruppides sugude lõikes 2010-2011

	2010															
	Mehed															
	10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle 40		Total	
	N	%	N	%			N	%	N	%	N	%			N	%
Ei ole	1	100,0	14	60,9	28	43,8	50	24,8	49	33,1	21	38,2	6	28,6	169	32,9
On, kuid mitte viimasel 30 päeval	0	0,0	7	30,4	31	48,4	137	67,8	86	58,1	27	49,1	12	57,1	300	58,4
jah, kasutab ühist süstalt	0	0,0	2	8,7	2	3,1	3	1,5	1	0,7	0	0,0	0	0,0	8	1,6
Ei ole teada	0	0,0	0	0,0	3	4,7	12	5,9	12	8,1	7	12,7	3	14,3	37	7,2
Kokku	1	100,0	23	100,0	64	100,0	202	100,0	148	100,0	55	100,0	21	100,0	514	100,0
	Naised															
Ei ole	2	66,7	5	35,7	16	45,7	14	21,9	6	23,1	1	14,3	1	50,0	45	29,8
On, kuid mitte viimasel 30 päeval	0	0,0	5	35,7	15	42,9	44	68,8	17	65,4	5	71,4	1	50,0	87	57,6
jah, kasutab ühist süstalt	1	33,3	2	14,3	2	5,7	1	1,6	0	0,0	0	0,0	0	0,0	6	4,0
Ei ole teada	0	0,0	2	14,3	2	5,7	5	7,8	3	11,5	1	14,3	0	0,0	13	8,6
Kokku	3	100,0	14	100,0	35	100,0	64	100,0	26	100,0	7	100,0	2	100,0	151	100,0
	Kokku															
Ei ole	3	75,0	19	51,4	44	44,4	64	24,1	55	31,6	22	35,5	7	30,4	214	32,2
On, kuid mitte viimasel 30 päeval	0	0,0	12	32,4	46	46,5	181	68,1	103	59,2	32	51,6	13	56,5	387	58,2
jah, kasutab ühist süstalt	1	25,0	4	10,8	4	4,0	4	1,5	1	0,6	0	0,0	0	0,0	14	2,1
Ei ole teada	0	0,0	2	5,4	5	5,1	17	6,4	15	8,6	8	12,9	3	13,0	50	7,5
Kokku	4	100,0	37	100,0	99	100,0	266	100,0	174	100,0	62	100,0	23	100,0	665	100,0

	2011															
	Mehed															
Ei ole	9	100,0	13	86,7	16	45,7	35	25,6	51	37,5	18	36,7	4	23,5	146	36,7
On, kuid mitte viimasel 30 päeval	0	0,0	0	0,0	17	48,6	79	57,7	69	50,7	25	51,0	11	64,7	201	50,5
jah, kasutab ühist süstalt	0	0,0	1	6,7	2	5,7	15	11,0	11	8,1	5	10,2	1	5,9	35	8,8
Ei ole teada	0	0,0	1	6,7	0	0,0	8	5,8	5	3,7	1	2,0	1	5,9	16	4,0
Kokku	9	100,0	15	100,0	35	100,0	137	100,0	136	100,0	49	100,0	17	100,0	398	100,0
	Naised															
Ei ole	3	75,0	5	41,7	7	30,4	20	33,3	6	22,2	1	20,0	0	0,0	42	31,3
On, kuid mitte viimasel 30 päeval	0	0,0	5	41,7	10	43,5	30	50,0	17	63,0	3	60,0	1	33,3	66	49,3
jah, kasutab ühist süstalt	0	0,0	1	8,3	2	8,7	4	6,7	0	0,0	0	0,0	1	33,3	8	6,0
Ei ole teada	1	25,0	1	8,3	4	17,4	6	10,0	4	14,8	1	20,0	1	33,3	18	13,4
Kokku	4	100,0	12	100,0	23	100,0	60	100,0	27	100,0	5	100,0	3	100,0	134	100,0
	Kokku															
Ei ole	12	92,3	18	66,7	23	39,7	55	27,9	57	35,0	19	35,2	4	20,0	188	35,3
On, kuid mitte viimasel 30 päeval	0	0,0	5	18,5	27	46,6	109	55,3	86	52,8	28	51,9	12	60,0	267	50,2
jah, kasutab ühist süstalt	0	0,0	2	7,4	4	6,9	19	9,6	11	6,8	5	9,3	2	10,0	43	8,1
Ei ole teada	1	7,7	2	7,4	4	6,9	14	7,1	9	5,5	2	3,7	2	10,0	34	6,4
Kokku	13	100,0	27	100,0	58	100,0	197	100,0	163	100,0	54	100,0	20	100,0	532	100,0

Tabel 11. Esmakordselt uimasti süstimise vanus sugude lõikes 2010-2011

	2010																					
	5-9		10-14		15-19		20-24		25-29		30-34		35-39		Üle40		Kokku		Keskmine	95% UV	Noorim	Vanim
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%				
Mehed	48	9,3	261	50,8	116	22,6	34	6,6	12	2,3	4	0,8	1	0,2	38	7,4	514	77,3	18,87	18,46-19,27	11	40
Naised	20	13,2	76	50,3	28	18,5	10	6,6	2	1,3	0	0,0	0	0,0	15	9,9	151	22,7	18,07	17,38-18,75	11	30
Kokku	68	10,2	337	50,7	144	21,7	44	6,6	14	2,1	4	0,6	1	0,2	53	8,0	665	100,0	18,69	18,34-19,04	11	40
	2011																					
Mehed	34	8,5	187	47,0	87	21,9	26	6,5	7	1,8	4	1,0	2	0,5	51	12,8	398	74,8	19,01	18,51-19,50	11	40
Naised	16	11,9	59	44,0	26	19,4	10	7,5	2	1,5	1	0,8	0	0,0	20	14,9	134	25,2	18,3	17,50-19,09	9	35
Kokku	50	9,4	246	46,2	113	21,2	36	6,8	9	1,7	5	0,9	2	0,4	71	13,4	532	100,0	18,83	18,41-19,25	9	40

